

Številka zadeve: U-I-33/94

Datum odločbe: 7.7.1994

Področje: socialna varnost

Izrek: ugotovljena skladnost 1. člena 160. Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju z Ustavo; ugotovljena skladnost sklepa Upravnega odbora Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje o uskladitvi pokojnin od 1.1.1994 z dne 18.1.1994 in z dne 16.2.1994 z Ustavo in zakonom.

Dodatno: odgovor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in mnenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

Odločitev: 1.t. izreka – 160. člen ZPIZ ni v neskladju z Ustavo – SOGLASNO

SAMO ZA: Jerovšek, Jambrek, Krivic, Snoj, Šinkovec, Šturm, Testen, Ude, M. Zupančič

2. t. izreka: Sklep UO ZPIZ ni v neskladju z Ustavno in Zakonom - **6 (za): 3(proti);**

število OLM : **1.**

SAMO ZA: Jerovšek, Jambrek, Šinkovec, Šturm, Ude in Zupančič.

SAMO PROTI: Snoj in Testen.

OLM1: Krivic

POVZETEK ZADEVE:

Prvi pobudnik je vložil pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti Sklepa o uskladitvi pokojnin od 1/1- 1994, ki je določal, da se pokojnine usklajujejo s plačami vseh zaposlenih delavcev v mesecu novembru 1993 v primerjavi s predhodnim mesecem, s čimer naj bi nasprotoval 160. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki določa, da se morajo pokojnine usklajevati od prvega dne meseca, ko je prišlo do zvišanja plač.

Druga pobudnica je vložila pobudo za oceno ustavnosti 160. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ker naj bi nasprotoval načelu pravne in socialne države iz 2. člena Ustave in pravici do socialne varnosti iz 50. člena Ustave.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je v odgovoru poudaril, da je sledil pisnem navodilu Vlade z dne 18.1.1994 o načinu uskladitve pokojnin na podlagi gibanja plač, doseženih v novembru in decembru 1993. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa je dodalo, da je v Zakonu o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letu 1993 določil, da se določba 160. člena ZPIZ ne uporablja do konca leta 1993.

Ustavno sodišče je presodilo, da začasno spremenjeno usklajevanje pokojnin na podlagi interventnega zakona ni v neskladju z načelom pravne in socialne države iz 2. člena Ustave in s pravico do socialne varnosti iz 50. člena Ustave. Interventni zakon je namreč začasno ustavil uporabo določbe 160. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pri čemer je Ustavno sodišče že v odločbi U-I-93/93 ugotovilo, da ta zakon ni protiustaven. Ustavno sodišče

zato ni ugotovilo neskladnosti 1. odstavka 160. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju z ustavo in sklepa Upravnega odbora Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje o uskladitvi pokojnin od 1.1.1994 z dne 18.1.1994 in z dne 16.2.1994 z Ustavo in zakonom.

Sodnik Krivic je v OLM poudaril, da sicer soglaša, da je 160. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v skladu z Ustavo, pri čemer je menil, da sta izpodbijana sklepa protiustavna, saj sta prekoročila upravičeno zakonsko trajanje interventnega zakona.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Odločba se v ničemer ne nanaša na varovanje tržnih svoboščin ali državnih posegov vanje, zato ekonomska dimenzija ni podana.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Družbena dimenzija ni podana, niti v najširšem pomenu, ker US ni presoјalo odnosov med družbenimi skupinami, temveč gre za tipično oblastveno razmerje med državo in posamezniki.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	PS			S	
Pozicija LM	OLM				
OLM1: Krivic		2			
PROTI 2. t. izreka:, Snoj in Testen		1			
ZA:			1	1	1

Avtoritativna dimenzija je podana v razmerju varstva pravice pobudnikov do socialne varnosti zoper posege izvršilne in zakonodajne oblasti vanjo. Odločba ima **pozicijo 4**, saj US zavrnilo argumente pobudnikov in potrdilo stabilnost veljavne zakonske ureditve.

PS ima **pozicijo1**, saj bi v tem primeru US odpravilo izpodbijano zakonsko ureditev ter oba sklepa in ugodilo očitkom pobudnikov, da gre za neupravičen poseg v njihovo pravico do socialne varnosti.

OLM sodnika Krivica ima **pozicijo 2**, saj je soglašal, da je 160. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v skladu z Ustavo. Po drugi strani je poudaril, da sta izpodbijana sklepa protiustavna, saj sta prekoročila upravičeno zakonsko trajanje interventnega zakona. Sodnika, ki sta glasovala samo proti 2. točki izreka (enako kot sodnik Krivic), a nista podala LM ali se pridružila ločenemu mnenju sodnika Krivica, ne ocenimo s pozicijami nasprotne sodbe, katera bi pomenila, da bi US ugotovilo tako neskladnost zakona z Ustavo kot tudi neskladnost sklepa z zakonom in ustavo. Sodnika sta namreč glasovala za 1. točko izreka, ne pa tudi za 2. točko izreka. Pozicija 2, čeprav ne vemo zakaj sta glasovala proti (ni ločenega mnenja).

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	<i>Odločba se ne sklicuje na mednarodno/tuje pravo oziroma sodno prakso.</i>
OLM1: Krivic	1	<i>OLM1 se ne sklicuje na mednarodno/tuje pravo oziroma sodno prakso.</i>
PROTI 2. točki: Snoj, Testen	NC	/

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	4	US odloči tako, kot sledi iz mnenja MDDSZ (Vlade)
OLM1: Krivic	1	Odloči drugače, kot sledi iz mnenja vlade
PROTI 2.t. izreka: Snoj, testen	NC	/